

KOMÜNİST

OCAK 2025

Parti içi yaşamın geliştirilmesi ve güçlendirilmesi için hazırlanmaktadır.

Tarih öğretmen TKP'ye not verirken...

KEMAL OKUYAN, TKP GENEL SEKRETERİ

Asgari ücret konusunda

rakam telaffuz etmek neden yanlış?

ALPASLAN SAVAŞ, TKP MERKEZ KOMİTE ÜYESİ

Siyasal islam, Filistin deneyimi,

bölge gericiliği ve komünistler

ALİ UFUK ARIKAN, TKP MERKEZ KOMİTE ÜYESİ

İkinci yıla girerken bir bilanço denemesi:

Türkiye Halk Temsilcileri Meclisi yolun neresinde?

AYDEMİR GÜLER, TKP PARTİ MECLİSİ ÜYESİ

Suriye'deki iktidar değişikliği Filistin'e nasıl yansiyacak?

MURAT AKAD, TKP PARTİ MECLİSİ ÜYESİ

TARİH ÖĞRETMEN TKP'YE NOT VERİRKEN...

KEMAL OKUYAN

TKP Genel Sekreteri

Komünist partilerin nihai notu her zaman “yarın” belirlenir. 1905’te, not vermede azıcık cimri olabileceğini varsaydığımız tarih öğretmen için Bolşevik Parti’nin o kritik yılı “orta” dereceyle geride bıraktığını, 1907’deyse notunun biraz daha kırıldığını söyleyebiliriz. Aynı öğrenci 1914’te “iyi”, 1917’te “yıldızlı on” almıştı muhakkak. “Pek iyi”ler çoktu sonrasında; Milyonlarca Sovyet yurttaşının ve komünistin kanıyla yazılan 1941-45 ders yılının sonundaysa karne yerine, “Sovyetler Birliği Kahramanı”, “Zafer Madalyası”, “Cesaret Madalyası” uygun görülmüştü öğrencilere. Bunlardan çok dağıtıldı, sayı arttıkça bu “ödül”lerin değeri azalmadı, tersine bir partinin, bir halkın kolektif başarısı taçlandı.

Ardından gelen yıllarda önce “fena değil”e, sonra “vasat”a döndü notlar

ve 1991'de sınıfta akıverdi koskoca
Sovyetler Birliği Komünist Partisi.

Acı ders mi, tarihin tokadı mı, büyük
trajedi mi, nasıl adlandırırırsanız artık.

Bugün kapitalist ülkelerde mücadele
eden komünist partilerin hiçbirisi 2024
veya başka bir yıl "pek iyi"ye lâıık olamaz.
"Pek iyi" yarına, zafere özgüdür ve
görölmüştür ki, geri düşülebilecek bir
mertebedir.

Ve "pek iyi", devrimci bir döneme aittir,
sınav konusu da iktidarın işçi sınıfı adına
alınması ve sosyalist kuruluş sürecinde
ilerlenmesidir.

Bu anlamda 2024 yılında Türkiye
Komünist Partisi'ne not vermek için
tarih öğretmeninin devrimci bir döneme
ne kadar hazırlandığını ve sınıf
mücadelelerinin güncel uğraklarında ne
kadar devrimci, ne kadar komünist bir
tutum geliştirildiğini ölçmekten başka bir
kriterden hareket etmesi imkansızdır.

Zaten 1991'den beri tarih öğretmen ihtiyatlıdır, kızgındır ve bir daha yaş tahtaya basmak istememektedir. 2024 yılı için yüksek not ummak bu nedenle de anlamsızdır.

Büyük olasılıkla partimiz "orta" alarak geçmektedir 2025'e...

Bir yıl aradan sonra önümüze konan sandıktan tavşan çıkarmayı beklemiyorduk elbette ama daha fazlasını yapabileceğimiz açıktı. Defne ve başka birkaç yerde ne yapabileceğimizi de gördük, gösterdik. Başarı ve başarısızlık içe geçti. O nedenle orta...

Seçimden önce TKP'nin çağrısı ile yola koyulan Türkiye Halk Temsilcileri Meclisi'nin giderek sönümlenecek bir protokol platform olmadığı, Cumhuriyetçi birikimi kapsama ve oraya müdahale etme açısından anlamlı bir araç haline gelebileceği görüldü ama bu araca yeterli enerji vermek konusunda bütün kaynaklar değerlendirilmedi. O nedenle orta.

Komünist partiye yakışır bir Kongre süreci örgütlenmesi, alınan kararların takibinin titizlikle yapılması ne kadar iyiye, bazı kararların yaşama geçirilmesinde öngörülmedik bir isteksizlik ve yavaşlığın gözlenmesi bir o kadar kötüydü. O nedenle orta.

Filistin meselesinde hızlı ve devrimci bir tutum alan bir partiden bu alanda daha etkili bir mücadele beklenirdi. O nedenle orta.

Sermaye sınıfına karşı açık ve berrak bir konumlanış ve eylemlilik hiç eksik kalmadı ama bu irade işçi sınıfının içindeki örgütlülüğün yaygınlaşmasına aynı oranda tahvil edilemedi. O nedenle orta.

Partiyi düzen siyasetinin ve adına “sol” denen kümenin tamamen dışına çıkarmaktaki becerinin düzen siyasetinden umudu kesenlerle teması artırmakta gösterilmemesi yine şaşırtıcı oldu. O nedenle orta.

Örgütün güçlendirilmesi ve derinleşmesi

için atılan somut adımlar en sıfırcı hocayı bile heyecanlandıracak karakterdeyken örgütlenmenin yavaşlığı nasıl kabul edilebilir ki! O nedenle orta.

“Orta” iyidir.

Hak edilmiştir her şeyden önce. “İyi”ye terfi etmenin yollarını, temellerini oluşturmuştur.

Tek sorun, ne zaman hangi sınavla karşı karşıya kalacağımızı kestirmenin artık imkansız hale gelmesidir.

Biliyoruz ki bazı sınavlarda “pek iyi” ile “kırık” notun arası yok. O sınavların öncesinde hep “vasat” çeken bir öğrencinin günü geldiğinde “yıldızlı on” alması diye bir şey de...

Adaletli bir dünya için mücadele eden komünistlerin tarihi aldatmaya ya da emek hırsızlığına soyunmaya hakkı olabilir mi?

Tarihte rastlantılardan ancak hazırlıklarını iyi yapanlar yararlanabilir.

Diğer türlü, öngörülemezden hep
“felaket” çıkar.

İşte bu nedenle “orta”nın kıymetini
bilelim, bardağın boş tarafının bedelini
ödemediğimize sevinerek.

Daha önemlisi, 2025’te “iyi”ye
uzanabileceğimiz ve uzanacağımız
düşüncesini bir iradeye dönüştürmektir
elbette.

Umut, heyecan ve güvenle, tarih
öğretmenin yüzünü güldürmek üzere...

ASGARI ÜCRET KONUSUNDA RAKAM TELAFFUZ ETMEK NEDEN YANLIŞ?

ALPASLAN SAVAŞ

TKP Merkez Komite Üyesi

Asgari ücret belirlendi. Artış oranı, gerçekliği bile şüpheli olan yıllık enflasyonun en az on beş puan altında, ortaya çıkan rakam açlık sınırında. 22104 liranın tartışılacak bir yanı bulunmuyor, zaten rakama karar verenlerin de tartışmaya niyeti olmadığı anlaşılıyor.

Garabet desek, önceki asgari ücret belirleme süreçlerine haksızlık etmiş oluruz. "İşi nasıl kapattıklarını" açık unutulan mikrofonlardan öğrenmişti işçiler. Bu yıl olan biten ise partinin açıklamasındaki gibi...

"Eğlendik hep birlikte, dağılın' Öyle mi AKP?" <https://x.com/tkpninsesi/status/1871623955951333444>

Patronların eğlendiği kesin. Daha masa kurulmadan peş peşe açıklamalar yapmışlardı. İTO hedeflenen enflasyonu işaret etmiş, MÜSİAD yüzde yirmi beş yeter demiş, Merkez Bankası yirmi bilemedin yirmi beşlik bir artışın enflasyon seyriyle uyumlu olacağını teyit etmişti.

Her şeye rağmen kamuoyundaki iyimser beklenti, artışın en azından gerçekleşen yıl sonu enflasyon oranı kadar olacağı yönündeydi. Erdoğan yine son dakika çıkıp “bu da benden” diyecek, işçiyi-emekliyi enflasyona ezdirmedik diye bildik konuşmasını yapacaktı.

Beklendięi gibi olmadı, artış enflasyonun altında kaldı ama Erdoğan o konuşmayı yine yaptı. Bu sefer Fetih suresi eşliğinde. Suriye’nin İsrail-ABD-İngiliz işbirliğindeki cihadist yıkımına ortak olabilmenin getirdiği özgüvenle. En çok da işçi sınıfındaki sessizliğin verdiği rahatlıkla.

Sonuçta patronların istediği, Mehmet Şimşek’in dediği oldu, gündem en alttan

açıldı ve orada bağlandı.

Muhalefet ise her asgari ücret belirleme döneminde olduğu gibi yine yanıldı. Yanılgı rakamı tutturamamaktan değil. Asgari ücret tespit komisyonu yasaya uygun toplanmamış, bakanlık aradan günler geçmesine rağmen asgari ücreti resmi olarak açıklamamış, masada Türk-İş etkisiz kalmış... Kamuoyu günlerce muhalefetten bunları dinledi. Oysa kimsenin ciddiye almadığı bir tespit komisyonu vardı ve asgari ücret belirleme sürecinin bir mizansenden ibaret olduğunu herkes biliyordu.

Daha beteri muhalefetin asgari ücret ufkunun "makul rakam" aramaktan ibaret hale gelmesiydi. Ana muhalefetin bu yılki makulü otuz bin lira oldu. CHP'li belediye şirketlerinde bu ücretin altında ücretle çalışan işçiler varken otuz bin rakamı neyi temsil ediyordu, onu da kimse bilemedi. Aynı anda hem işçileri hem sermayedarları memnun etmeye çalışmak hiç de kolay değildi.

Sosyal demokrasi bu, kimseye yar olamıyor deyip geçebiliriz. Peki açık artırmaya gözü kapalı atlayan Türkiye soluna ne diyeceğiz? Sömürünün ortadan kaldırılması bugünün hedefi değildir diye düşünebilirsiniz. Buna en fazla “siz bilirsiniz” denebilir ama işçi sınıfının Ocak ayından itibaren ederinin örneğin otuz bin lira olması gerektiğine kanaat getirdiğinizde size “kimin kriterine göre” diye sormak en başta işçilerin hakkı olur. İşçi sınıfının iktidarını hedefliyoruz ama şimdilik otuz yeter! Olay bu mudur? Bunu az bulup yarışa elli bin lira önererek katılanlar daha mı devrimci olduğunu sanmaktadır? Siyasi parti ile sendika arasında bir fark olması gerekmiyor mu gerçekten?

Devrimcilerin işçi sınıfının sömürülmesine değil de kaç paraya sömürülmesine kafa yorması bir başka büyük garabet. İşçi sınıfının iktidarını hedefleyen partiler işçi sınıfına fiyat biçmez. Biçerse sömürüyü meşrulaştırır. Sömürü ne kadar meşruysa sermaye sınıfı o kadar güçlüdür.

Patronlar için esas mesele sömürünün güvence altında olması. Bu bir sınıfsal tutum ve bugünkü düşük ücret dayatmasının arkasında sömürüyü kendileri için kutsal ve değişmez bir hak olarak görmeleri var. Geçen yılki asgari ücret gündeminde Ankara Ticaret Odası Başkanı hayat pahalılığı karşısında ücretlerin eridiğinin doğru olduğunu, bunu telafi edecek ücret artışlarının elbette yapılabileceğini söyleyip işçiler illa bunu istiyorsa her üç kişiden biri işten çıkarılıp onun ücreti diğer ikisine verilir demişti. Sakıp Sabancı ise zamanında TRT'ye verdiği bir röportajda asgari ücretin faşizan bir uygulama olduğunu, bu yöntemin kapıda yarı ücretle çalışmaya hazır yüzbinlerce işçinin özgürlüğünü elinden aldığını söylemişti. Bu sözleri sarf edebiliyor, pek çok örnekte de yapabiliyor olmalarını sömürünün toplumsal algıdaki meşruiyetine borçlular.

Asgari ücretin bu düzende işçiler için yeterli bir düzeye çekilmesi imkansızdır. Asgari ücret gündeminde sömürünün

meşruiyetini zayıflatmak esas olmalıdır. Sermaye sınıfını sıkıştıracak taleplerin özellikle asgari ücret konuşulurken gündeme gelmesi bu nedenle önemli. Sorular bellidir. İşçilerin yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan temel ihtiyaçlar neden paralıdır? Barınma, ısınma, aydınlanma, sağlıklı beslenebilme, eşit eğitim, nitelikli ve zamanında sağlık hizmeti neden parayla satılmaktadır? Bunlar neden “hak” değildir?

İşçi sınıfına fiyat biçmiyoruz. İnsanların hayatta kalabilmesi için gerekli mal ve hizmetlerin üretiminden başlamak üzere devletleştirme talebini gündeme getiriyoruz. Çünkü yaşam için temel ihtiyaçların devlet eliyle ücretsiz karşılanması mümkündür. Ücret bundan sonrasındır ve o da herkesin emeğine göredir. Asgarisi olmaz.

SİYASAL İSLAM, FİLİSTİN DENEYİMİ, BÖLGE GERİCİLİĞİ VE KOMÜNİSTLER

ALİ UFUK ARIKAN

TKP Merkez Komite Üyesi

Direnişle geçen bir hayatın son anları,
ölümünüze artık dakikalar da değil,
saniyeler kalmış durumda...

Karşınızda halkınızı soykırıma uğratan
devletin kafanızda uğuldayan ölüm
dronu, çaresizlik değil öfke var
suratınızda, o nedenle son bir güç
buluyor ve yakınınızda duran sopayı
kaldırıp o uğursuz dronun üzerine
fırlatıyorsunuz.

Sonrasında onurla yaşama veda
ediyorsunuz.

Kimden söz ettiğimiz sanıyoruz açık,
Yahya Sinvar.

Türkiye’de de bölgede de siyasal
islamcıların ikiyüzlülüğünü gösteren
sadece son döneme sığın yüzlerce

başlık var ama bunun en taze örneklerinden biriydi Sinvar'ın ölümü.

Halkı soykırıma uğrarken düşmana karşı büyük bir mücadele yürüttüklerini söylüyordu Sinvar, sadece düşmana karşı da değil, düşmanın Arap ülkelerine saldırısına da karşı olduklarını, bunun için de mücadele yürüttüklerini dile getiriyordu.

Çünkü biliyordu. Başta Suriye ve Lübnan yıllarca Filistin halkının direnişinin en büyük destekçilerinden oldular. Bu nedenle Suriye düşerse Filistin direnişi de daha büyük zorluklarla karşı karşıya kalacaktı...

Suriye düşer düşmez yaşananların seyri bu düşünceyi haklı çıkaracaktı ve siyasal islamin en yalın, en gerçek yüzünü gösterecekti bize...

Şimdi, yazının ana doğrultusuna geçmeden iki alıntıyla devam edelim...

"Suriye'de işgal sahasını genişleten

İsrail'le çatışmayacaklarını duyuran HTŞ, Filistinli direniş örgütlerinin ülkede askeri faaliyet göstermesine izin vermedi. Suriye'de yönetimi ele geçiren cihatçı Heyet Tahrir'uş Şam (HTŞ), ülkede faaliyet gösteren Filistinli direniş örgütlerine silah bırakma ve askeri kamplarını kapatma talimatı verdi.” (<https://haber.sol.org.tr/haber/israili-dusman-saymayan-hts-filistinli-direnis-orgutlerine-silah-birakin-dedi-396795>)

“Filistin'e ihracatı astronomik oranda artan Türkiye, ülkeye savaştan önce bir yılda yaptığı ticareti artık birkaç haftada yapıyor. Tesadüf ki en yüksek artışın yaşandığı ürünler yasaklama öncesi İsrail'le ticaretin bel kemiğini oluşturan kalemler... Türkiye Filistin'e 5 ayda 579 ton dikenli tel ihraç etti.”

SİYASAL İSLAM, FİLİSTİN DENEYİMİ VE BAZI SORULAR

Siyasal islamin özünü yukarıdaki iki alıntıdan daha iyi anlatacak çok az şey var.

Yıllarca Filistin halkının uğradığı soykırıma karşı mücadele ettiğini söyleyenler, iktidara geldikleri her yerde, Filistin direnişinin değil, doların yeşilinin yanında yer aldılar.

Ama nasıl olurdu bu?

İslamcılar nasıl olur da Filistin halkını katleden İsrail ile aynı safta yer alır, üstelik Filistinlileri dikenli tellere boğacak desteği sunar, onlara gidecek petrolün yatağı olmayı içine sindirirdi?

Nasıl olur da Suriye’de yıllarca süren “Nusayri diktatörlüğüne” son veren islamcılar, ilk iş olarak Filistin direnişine destek vermek yerine ülkeden Filistinli direniş gruplarının çıkıp gitmesini, silah bırakıp teslim olmasını isterdi?

Nasıl olur da İsrail, ‘radikal siyasal islamcılar’ iktidarı ele geçirir geçirmez ülkede istediği gibi at koşturmaya, canı nereyi istiyorsa orayı işgal etmeye başlardı, üstelik tek bir engelle bile karşılaşmadan?

Nasıl olur da bir yanda mazlum Filistin halkının davası bizim davamız deyip, öte yandan Filistin kılıfıyla İsrail ile ticareti büyük bir iştahla, üstelik artırarak devam ettirirdi?

Yaptıkları her açıklamada İsrail zulmüne karşı Filistin halkının yanında olduğu masalını anlatan siyasal islamcılar, nasıl olur da direnişe destek vermek yerine İsrail'e güç verirdi?

Bu sorular gerçek sorular ama son tahlilde son derece yanlış bir hattı işaret ettiği için de hataya yönelten sorular.

SİYASAL İSLAMIN ÖZÜ VE SINIF MÜCADELESİ

Siyasal islam sürekli söylendiği gibi adalete, ahlaka ve dolayısıyla mazlum Filistin halkına değil, doğrudan doğruya bu düzene bağlı. Düzen ne kadar çürük ve adaletsizse siyasal islam da öyle...

Açıkça söylemek gerekiyor, siyasal islamcıların bağlılığı, her şeyini borçlu olduğu bu düzenedir..

Hal böyle olunca, ortaya direniş destek diye çıkanlar, İsrail'le ticaret hacminin güçlenmesini her şeyin önünde tutuveriyor.

O kadar ahlaksız bir düzen ki bu, bir yandan "müslüman kardeşlerimiz, mazlum Filistin halkı" masallarını dile getirip, diğer yandan İsrail ile ticaretini Filistin kılıfı altında sürdürmeyi en doğal hak olarak görüyorlar kendilerine.

Bu düzenin en açık, en dolaysız yüzünü görmek isteyenler, Filistin davasının yanındayız deyip, Filistin'le ticaret adı altında İsrail'e dikenli tel satanlara bakmalıdır.

Bu düzenin gerçek yüzünü görmek isteyenler, AKP iktidarının en büyük destekçilerinden olan Zorlu Holding'in ortak olduğu Dorad Energy'nin İsrail Savunma Kuvvetleri üslerine sağladığı desteğe, o destekle ölen binlerce Gazzeli çocuğun cansız bedenine bakmalıdır.

TKP Genel Sekreteri Kemal Okuyan,

tüm bu yaşananların arkasındaki temel gerekçeğe işaret edip, “Filistin meselesi sınıf meseledir, bir din meselesi değildir” dediği için hedef alınırken, geçen her dakika bu değerlendirmenin haklılığını ispattan başka bir işe yaramadı:

“Evet, İsrail ve katledilen Filistin halkı farklı dinlerden ama ortada bir din kavgası yok, adlı adınca bir sınıf kavgası var. Bir tarafta ağırlıklı olarak yoksullar, emekçiler ve işsizler var. Diğer tarafta da sadece İsrail’in ve Yahudi sermayesinin değil, başka tekellerin de desteğini alan bir İsrail var. Bu sınıf kavgasında bölge devletlerinin ilkeli bir tutum alması imkânsız.”

Tabii ki sadece Türkiye sermaye sınıfından ibaret değil bu ahlaksız İsrailci pozisyon...

İşte bakın, yanı başımızda, en büyük sınır komşumuz şeriatçı bir çetenin eline geçti.

HTŞ adlı bu cihatçı çete, savaşında en

büyük desteği ABD, İngiltere, İsrail ve AKP iktidarından alarak iktidara gelirken, Suriye'de işgal sahasını genişleten İsrail'le çatışmayacaklarını duyuruyor, İsrail'in düşmanı olmadıkları yönünde üst üste güvenceler veriyor.

İsrail ülke topraklarını canı istediği gibi işgal edip istediği her yeri bombalarken, HTŞ, Filistinli direniş örgütlerine yıllarca kucak açan, onların üsler kurarak eğitim faaliyetleri sürdürmesine olanak sağlayan ülke olan Suriye'den "bir an önce çıkmalarını, ülkede askeri faaliyet göstermeye son vermelerini" istiyor.

Kimin çıkarları doğrultusunda? Yine çok açık değil mi...

Suriye'deki en büyük patron örgütünün Suriye'nin düşmesinden hemen sonra HTŞ liderleriyle yaptığı görüşmeye bakarsanız, ilk iş olarak patronlara "serbest piyasa" ve "küresel ekonomiyle bütünleşme" sözü verildiğini görürsünüz.

Siyasal islamın doğası budur.

Onlar ruhunu ve gıdasını bu düzene borçlular...

İsrailcilik ve Amerikancılık, siyasal islamcılığın genlerine yerleşmiştir, çıkması da mümkün değildir.

Peki, ya Yahya Sinvar?

Bazen, tarihin bazı anlarında, düşmana karşı mücadele siyasi yelpazenin gerici kanatlarından dahi bazı direnişçi figürler çıkar.

Kaderin cilvesi mi? Hayır, bu da adlı adınca sınıf mücadelesinin bir gerçeği.

Sinvar'ın o gün fırlattığı sopanın arkasında şimdilerde onun ölümü sonrası yeniden AKP iktidarı yörüngesine giren ve İsrail ile anlaşmanın yolları arayan Hamas yoktur sadece, soykırıma karşı direnen yoksul Filistin halkı vardır, Filistin halkının direngen, devrimci mirasının izleri vardır.

O zemin Sinvar'ın sopasının güç bulduğu zemindir. O zeminle İsrail'e dikenli

tel satanların düzeninin, İsrail'e yakıt seferberliğini sürdüren patronların ve Suriye'de emperyalizm destekli cihatçı çetelerin en ufak bir ortaklığı yoktur.

BİZE DÜŞEN GÖREV

Riyakarlık, ahlak sorunu, ikiyüzlülük...

Bunların hepsi bu düzene içkin.

Dolayısıyla siyasal islamcılarının ve bölge gericiliğinin bir bütün olarak Filistin davasına 'ihaneti'nde bu anlamda şaşılacak hiçbir yön yok.

Onlar için önemli olan patronların mutluluğu, patron sınıfının refahı. Bunun da adresi Filistinli yoksulların akan kanı değil, İsrail'e akan petroller ve ticaret gemileri.

Peki, biz neredeyiz?

Büyük insanlık ve bu mücadelenin ana unsuru olan komünistler.

Filistin'de devam eden mücadelede de,

tüm dünyada gericiliğe, siyasal İslam'ın tuttuğu düzen hattına karşı verilen mücadelede de geriye düştüğümüz, mevzi kaybettiğimiz çok açık.

Ancak buna boyun eğmediğimiz, tarihe not düştüğümüz de...

Bazen seyri değiştirecek müdahaleyi yapamasanız da, düzen tarafından yutulmamak, tam tüm direnci kırdık denilen anda onların boğazına lokmayı dizen, zaferlerinin her zaman geçici olmaya mahkum olduğunu ilan edenleriz biz.

Bu az şey değil.

Ancak yetmez, yetmiyor, biliyoruz.

Sadece Filistin'e bakıyoruz ve bu katliam düzeninden soracak büyük bir hesabımız olduğunu tarihe de sokaklara da not olarak düşüyoruz.

Sokaklara düşen notların ayak izlerini sürmek, o izi ülkenin her yerine yaymak,

güçlendirmek gerek, biliyoruz.

Biliyoruz, tarihin doğru tarafında olanlar eliyle yoksul halklar er ya da geç ayağa kalkacak.

Biliyoruz, her karanlık dönemin sonunda tarihin şaşmaz yasaları güçlü bir geri dönüş sağlayacak.

Bunun için hazır olacağız. Hazır olacağız ve o ana kadar elimizden ne geliyorsa seferber edeceğiz, büyük insanlık için.

Biliyoruz, bu düzen yıkılmak zorunda. Emperyalizmiyle, patron sınıfıyla, ikiye bölünmüş siyasi İslamcılarıyla, gericileriyle, her şeyle...

Bu düzen yıkılmalı ki, insanlık yeniden güçlü bir şekilde tüm dünyada ayağa kalkabilsin.

Bunu yapacak olan bizler, tek bir anı, tek bir saniyeyi boşa geçirmenin ağır maliyetini bileceğiz.

Bileceğiz ki o hesap soracağımız günlerde tutukluk yapmayalım.

O zaman ne tarih bizi, ne biz kendimizi affederiz.

Haydi, büyük insanlık için ileri...

İkinci yıla girerken bir bilanço denemesi:
**TÜRKİYE HALK TEMSİLCİLERİ
MECLİSİ YOLUN NERESİNDE?**

AYDEMİR GÜLER

TKP Parti Meclisi Üyesi

“Kurucu öykümüz” Türkiye
Cumhuriyeti’nin yeniden kurulması
gereğidir...

Ne oldu da, bu adı taşımaya devam
eden bir ülkenin yeni baştan inşası
gerekli hale geldi? Buradan başlamak
istiyorum; çünkü bizim, THTM’nin kurucu
öyküsü, Cumhuriyetin de yıkılışına denk
düşüyor...

Uzun bir sürecin sonunda Cumhuriyet
yıkıldı. Başlangıç noktası, burjuvazinin
tarihinin herhangi bir noktasında
tam olarak eski düzenden kopmamış
olmasıdır.

Bu tezin karşılığı, “takvimde
işaretlenmeye” pek uygun değil. Kimi
yakın tarih yorumcuları, yaygın bir akıl

yürütme yöntemine de uyacak biçimde, somut bir dönüşüm anı saptamak isterler. Bu, Atatürk'ün ölümüdür, kimine göre. Demokrat Parti'nin kurucu parti CHP'yi yenilgiye uğratmasıdır veya. Tartışma sürdürülebilir; 12 Mart 1971 midir, yoksa 12 Eylül 1980 mi? AKP'nin iktidara gelişini de yabana atmamak gerekir...

Bu momentlerin her biri önemli kuşkusuz. Ama kopuş anının altını başka her şeyi gölgeleyecek ölçüde kuvvetle çizerseniz, tarihin akışını dışsal darbelerle açıklama yoluna girmiş veya bu yolu açmış olursunuz. Momentler önemli, ama bu, doğru değil. Tarihte kopuşlar vardır, var olmasına, ama herhangi bir kopuş, kural olarak aniden ortaya çıkan bir "darbe" ile yaşanmaz. Geçmişten gelen sürekliliği atlayanlar, sorunların çözümü sorulduğunda doğruyu yakalama şansına da sahip olamazlar.

Türkiye emperyalizme karşı savaşarak Osmanlı'nın yerini aldı. Ama o günlerde

de emperyalizmle uzlaşarak varlık kazanılabileceğini savunanlar yok muydu? Mandacılar, işbirlikçiler...

Bunların bir bölümü kazananlara uyum sağlama yolunu tutarak, eski konumlanışlarını terk ettiler ve bağımsız cumhuriyete iltihak ettiler. Bireylerin samimiyetini yargılamak bir işe yaramaz. Ama bireylerin ötesinde bir sınıfsal çıkarın izini sürenler vardı. Açıkçası, hangi bayrağın altında servet biriktirileceği, bir sınıf olarak burjuvazinin umurunda değildir! Parasına bakar!

Cumhuriyet dedim, ama 1923'ten sonra saltanatın itibarının iade edilmesi arzusu, sağın alametifarikalarından biri olmuştur. Bu unsurlar siyasi iktidarın çevresinde kümelenmiş, zor günlerde stokçuluktan, karaborsacılıktan, sular durulduğunda devlet ihalelerinden sebeplenmişlerdir.

Bu bir sınıf içgüdüdür. Burjuvazi, yurttaşlık hukukundan, hak arama bilincinden, "ayakların baş olması" olasılığından haz etmez. Sovyet

dostluğunu sevmemiş, kamu ekonomisinin misyonunun kendilerine alan açmaktan ibaret olduğuna inanmışlardır. Avrupalı patronlarda emperyalizmi değil, sınıf kardeşlerini görüyorlardı.

İşgal İstanbul'unda onlar vardı. Cumhuriyet Ankara'sında onlar da vardı. Ankara'da Nazilerin komünizmi ezip geçmesine dua edilen yıllarda her yere girdiler. Soğuk Savaş patladığında iktidarı fethetmeye kalktılar.

Kopuşu ne zaman sağladıkları ve Cumhuriyet'i yıktıkları önemlidir. Ama daha önemlisi şudur: Karşımızda bir cahil imamlar güruhu değil, bunlar tarafından temsil edilmeyi seçen büyük sermaye sınıfı vardır. Özetle Cumhuriyetin yıkılması bir sınıflar mücadelesiydi. Yeniden kurulması da öyle olacaktır.

KARŞIDEVRİME GİDERKEN SOL

AKP daha bir yaşında çiçeği burnunda bir siyasi partiyken, sermaye sınıfının kabul ettiği bir Amerikan projesi olarak iktidara

geldiğinde, siyasetin harareti yükseldi. Türkiye Cumhuriyeti bir modernleşme, bağımsızlık, laiklik hareketiydi. İktidar “değişip değişmediği tartışılan”, daha yeni Sivas katliamından çıkıp gelmiş şeriatçı geleneğe geçiyordu. Devletin bu derece hırpalanması elbette dirençle karşılaşacaktı.

Bu da yakın tarihimizin bir diğer dinamiğidir. Sınıfları kesen, bileşkesi kuşkusuz kapitalizm içinde kalan bir cumhuriyetçilik güçlüdür ve topraklarımıza kök salmıştır. Kendi kökleri ise Osmanlı reform hareketlerine, Jön Türklere, 1908’e imza atan İttihatçılara uzanır. 1908’de halk kitlelerine mal olmuştur. 1919-1923 bu dinamiğin bir kurucu liderle anılır hale geldiği zirvesidir.

Mustafa Kemal Atatürk’ün misyonunda kapitalizmin yıkılması, aşılması yoktu. Ama halkçılık vardı, devrimcilik vardı. Atatürk tarihimizin en önemli ileri atılımına ve bunu izleyen “yurttaş kazanımlarına” imza atan kişidir.

Cumhuriyetin altını oyan karşıdevrimci akımlara direnen hareketler
Kemalizmden köklerini almış, esinlenmiş veya onunla belirli bir rezonansa girmişlerdir. Bu, ülkemizin kaçınılmaz siyaset yasalarından biridir.

Kemalist cumhuriyetçiliğin yanı sıra, bu mücadelede “sosyalist bir cumhuriyetçilik” neredeyse her dönemde bayrak gösterdi; ancak nadiren etkili bir siyasi aktör olarak sahnede yer alabildi. Kuşkusuz kapitalizmin ötesini hedeflediği ve emekçi halkı siyasete katmak için uğraştığı ölçüde Kemalist hareket dâhil bütün düzen güçleriyle karşı karşıya da geldi sosyalizm. Komünist hareketin Türkiye’deki konumunu “sosyalist cumhuriyetçi” olarak tarif edebiliriz.

Cumhuriyetin yıkıldığı uzun süre içinde Kemalist ve komünist hareket arasındaki ilişkide çoğunlukla komünistler diğer tarafa bir “ortak paydaya sahip olduklarını” hatırlatmış, lakin genellikle olumlu bir yanıt görmemişlerdir. 1960’ların sol yükselişiyle bu anlamda

ilginç bir rezonans hissedilmeye başlanır. Ama bu sefer de sosyalizm hedefini küçümseyen veya erteleyen yaklaşımlar sol hareketin içinde yayılacaktır. Bu etkileşimlerden doğan akıma “devrimci demokrasi” diyoruz. Kemalist Doğan Avcıoğlu’nu, iktidar yolunu ne pahasına olursa olsun arayan bütün devrimci kadroları, bu kanaldan koşan ve kahramanlıklar yaratan gençlik önderlerini bu kapsamda görmeli ve saygıyla anmalıyız. Ancak söz konusu sol kulvarın, sosyalizm seçeneğini en azından zamansız bulmak gibi onulmaz bir yanlışı olduğunu da not etmeliyiz.

Sonuç ise yenilgi oldu. 12 Mart faşist darbesi devrimci demokrat ve cumhuriyetçi planlamaları şiddetle bastırdı.

Bir dizi devrimci demokrat hareket o yılları, 1968-1970 aralığını, sonradan “Kemalizmden kopuş” olarak tasnif etmeye kalkmıştır. Buna göre önceki TKP (ve birinci TİP) Kemalizme bağımlı ve bu nedenle uzlaşmacı olmuşlardı...

Böyle bir tarih saptırmasına burada giremeyeceğiz. Ama 1960'ların sonlarında Kemalizme yakınsayan Marksist devrimci demokrat hareketler, 1970'li yıllarda, radikalizmi yer yer anti-Kemalist bir deformasyonla yorumlayabildiler.

Oysa Türkiye sosyalist devrim sürecinin, sosyalist Türkiye'nin tarihsel referansları arasında Cumhuriyet devrimi olmak zorundadır. Geleneksel sol genel hatlarıyla bu referansların bilincinde davrandı. Her konjonktürde doğru çizginin ve dilin tutturulduğunu elbette iddia edemeyecek olsak da...

Ama 1980 bu açıdan da bir dönüm noktasıdır. "Türk-İslam sentezini" resmi ideoloji tahtına oturtan 12 Eylül faşizmi, Cumhuriyet kazanımlarını kazıma operasyonunu sahte bir Atatürkçülük görünümünün arkasına saklayabilmiştir. Bu, kuşkusuz bütün cumhuriyetçiler için tarihsel bir yenilgiydi. Sol o güne kadar bir hegemonya rekabeti, mücadelesi yürüttüğü "Cumhuriyet'in kazanımları" sahasından dışarı itiliyordu.

1980'li yıllarda solun dramatik güç kaybı ve Kürt ulusal hareketinin yaptığı çıkışın sol olarak tanınması denklemi iyiden iyiye başkalaştırdı. Türkiye solu demokrasi programının ötesine geçemiyor, kendisini topraklarımızın devrimci ileri hamleleriyle değil, daha ziyade eleştirel, muhalif, demokrat çizgileriyle bağlantılandırıyordu. Öyle ki, 12 Eylül'de siyaset yasağına maruz kalan Demirel ve Ecevit sessiz sedasız bu geleneğe dâhil sayıldılar; kendileriyle sol dergilerde samimi röportajlar yapıldı. Dinci siyasete sınır çeken 163. maddenin kaldırılması talebi 141-142. maddelere karşı mücadelemizin yanına yazılıverdi. Bu arada 12 Eylül yenilgisi "sivil toplumun gelişmemişliği" ile açıklanmaya kalkışılınca, sol Türkiye'ye ilişkin bir iktidar perspektifinden iyice uzağa düştü. Sol-liberalizmin altın yıllarını izleyen AKP iktidarı döneminde "Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihsel meşruiyetten yoksun olduğu" yolundaki emperyalist/karşıdevrimci tarih teziyle sol arasında geniş bir köprü inşa edildi.

“CUMHURİYET CEPHELEŞMESİ” İÇİN

Aradan yıllar geçti. 21.yüzyılın ilk on yılı kapanırken, Kemalizm Cumhuriyet mitingleriyle AKP karşıdevrimine bir direnç sergilemiş oldu. Ama bu direnç dağıtılacak ve 2010 Anayasa referandumu ve 2011 seçimleri AKP tarafından kazanılacaktı. TKP 2011 Haziran’ında yapılan genel seçimin sonuçlarını “Cumhuriyet’in yıkılması” olarak yorumladı.

Başından itibaren solda yaşanan tasfiyeci dönüşümlerin dışında ve karşısında duran Gelenek hareketi, Cumhuriyet değerleriyle barışık ve sosyalist devrimci bir komünist kimliği inşa etmeyi önüne koymuştu. Türkiye Komünist Partisi geleneği özelleştirmelere karşı kamucu mücadelesiyle, antiemperyalist, bağımsızlıkçı güdülerini sosyalist devrim sürecinin kritik dinamiği olarak kavramasıyla, laiklik konusunda tavizsiz pozisyonuyla girdiği yolu 2006’da Yurtsever Cephe açılımıyla iddialı bir düzeye yükseltmişti. 2010-2011 dönemeci komünist hareketin bu ilk “cumhuriyetçi

cephelenme" hamlesini de boŖa dūŖürdü.

2013 Haziranındaki halk direniŖi sırasında TKP hareketin yapısını liberalizmden kurtarmayı önemsemiŖ, direniŖin yurtsever ve laik karakterini güçlendirmeye çaba göstermiŖtir. Bu yönelimin bir parçası da ay-yıldızlı Türk bayrağının karŖıdevrimcilerden geri kazanılmasıydı. Türkiye solunun baŖka kesimleri ise Kürt ulusalcılığının ve liberalizmin etkisiyle "bayrak alerjisinden" mustarip haldeydiler! Sol yapıların çoğunluğu AKP'nin Cumhuriyeti yıkmasında ilericilik ve demokrasi keŖfine çıktılar! "Yetmez ama evet" sloganı 2010 referandumuyla sınırlı bir pozisyon olmamıŖ, Ergenekon vb kumpaslarda sürdürölmüŖtür.

KarŖıdevrim ise siyasette baŖka bir devrenin açılmasını gerekli ve mümkün hale getiriyordu. Cumhuriyet'i yıkanların, yerine ne önerdiklerini açıktan dile getirememelerinin, bir İslam "Cumhuriyeti" ilan edilememesinin, yeni-Osmanlı terimi ilk kullanıldığında utangaçlık sergilemelerinin

nedenleri güçlüdür. Evet, siyasal yapıda 1923 Cumhuriyeti yıkılabiliyordu. Laiklik siyasi iktidar tarafından fiilen delik deşik edilebiliyordu. Hukuk, eğitim sistemi ve gündelik yaşamda dinsel referanslar çoğalıyordu. Ama toplumun yarısından fazlası Cumhuriyetin yerine başka bir rejimin resmen ilan edilmesini reddetmeyi sürdürdü! AKP karşıdevrim yapmıştı, ama karşıdevrim bir rejim olarak oturamıyordu. Zaman zaman kitlesel hoşnutsuzluk, zaman zaman direnç dinamikleri kendini gösterdi. Öte yandan bu kitlesel yönelim siyasette temsilcisz kaldı. CHP artık majestelerinin resmi muhalefeti haline gelmişti...

Gericilik ne kadar yol alırsa alsın, bu tablo Türkiye’de cumhuriyetçi güçlerin siyasal bir hamlede bulunmaları için zeminin elverişli olduğu anlamına gelir. 2006 Yurtsever Cephe ve 2013 Sol Cephe ile TKP böyle bir stratejiyi geliştirmeye çalıştı.

Geldik 2024’e...

“HALKIN TEMSİLCİLERİ”

TKP’nin “sosyalist cumhuriyetçi” hatta sahip çıkan Marksist entelijansiyanın buluşacağı platformlara ön ayak olduğunu biliyoruz. Sol Meclis, Sosyalistlerin Meclisi ve son olarak Dayanışma Meclisi... Kuşkusuz devrimci aydınlar yan yana geldiklerinde toplumsal dinamiklere, halka uzanma arayışında da olacaktı. Türkiye Halk Temsilcileri Meclisi DM üyelerinin kurucu ve çağrıcı oldukları bir yapı olarak yola çıktı.

Kuşkusuz bu yapının önericisi ve her adımında kritik rol oynayan motor gücü Parti’dir. Önemli olan açığa çıkartılmak istenen dinamik, doldurulması hedeflenen ideolojik-politik kulvardır. Sözüünü ettiğimiz dinamiğin ve ona denk düşmesi umulan siyasi kulvarın, “sosyalist devrimin öz güçlerine” indirgenmesi mümkün değildir. THTM Cumhuriyetçi bir merkez olarak kendini tanımlamak açısından önceki açılımlardan daha cesur, daha iddialıdır. THTM’nin kuruluşuna kendisini geleneksel olarak sosyalist/komünist hareketin içinde

görmeyen, cumhuriyetçi/Kemalist unsurlar da katılmıştır. THTM ülkemizin iki temel cumhuriyetçi dinamiğinin buluşması olarak kurgulandı.

Yazının buraya kadarki bölümünün, başlıktaki “bilanço” sözcüğüyle uyumlu olmadığını düşünebiliriz. Ancak Komünist okurlarının yine gayet önemli ve gerekli olan bir “yapılan işler dökümünün” ötesini merak etmeleri beklenir. Hem, Komünist sayfalarında komünist hareket merkezli bir değerlendirme yapılması da yerinde olacaktır.

Başlıkla içerik arasındaki uyumsuzluğu bir kenara bırakalım ve bir yılda yine açılımımızın politik niteliği itibarıyla nereden nereye geldiğini, olabildiğince açık ve samimi biçimde, yine TKP merkezli olarak ortaya koymaya çalışayım.

14 Mayıs 2023'te yapılan milletvekili ve cumhurbaşkanı seçimleriyle ortaya çıkan parlamenter yapı ülkemizin gördüğü en sağcı ve gerici bileşime sahip olmanın

ötesinde, asıl seçmen eğilimlerini yansımaktan uzaklıkta rekoru eline aldı. Karşıdevrim dinamiğinin AKP’li yıllarında seçim mekanizmasının basbayağı bir silah haline geldiğini görmüştük. Geriye gidiş toplumsal onayı oy üstünden devşirdi. Ancak bu, sadece seçim güvenliği açısından yaşanan skandallar sayesinde değil, düzen muhalefетinin katkısıyla gerçekleşmiştir. Cumhuriyet’in yıkılmasına şeriatçı partinin imza atması normaldir. Ama ortada Cumhuriyet’i direniş mevzisi olarak gören bir muhalefet de yoktu ki! Sonuç olarak 2023 parlamentosu toplumun çok önemli ve kalabalık bir kesiminin direnç, itiraz ve kaygılarını yansıtmaktan uzaktır.

Bu durum Cumhuriyetçi cephemizin bir “halk meclisi” formunda adım atması için uygundu. THTM, DM üyelerinin ve onlara eklenen kimi aydınların çağrıcı-kurucu olarak attıkları adımla ve temsilcilerin seçildiği açık kitle toplantılarıyla kuruldu.

Örgütlü siyasette iki düzlem ayırt edilmelidir. Birincisi dar sınırlarda

kalan, daha ziyade “kurucu çekirdek” havasının teneffüs edildiği örgütsel düzlemdir. Diğeri ise geniş kesimlere açılan, çekirdeğın kendisinin ötesinde dinamiklerle zorunlu olarak birlikte devinmeyi göze aldığı, göze almaktan öte bundan heyecanlandığı toplumsal düzlemdir.

THTM kuruluşunda örgütsel düzlemin rolü zorunlu olarak kritik oldu. Kaldı ki, “örgüt dinamiğini” bir noktadan sonra gereksizleşmesi ve buharlaşması gereken bir faktör olarak da görmek yanlış olur. Toplumsal karakter, örgüt dinamiğinden bağımsızlaşarak değıl, “toplum örgütlü kılınarak” gelişir. Yoksa temelsiz bir kendiliğindenlik övgüsüne varırız. Bir toplumsal örgütlenme, örgüt düşmanlığı veya alerjisi üstüne kurulmaz.

2023 sonlarında temsilci seçimlerinin yapıldığı toplantılar, “önü örgüt tarafından açılan” toplantılardı. Bu yapay veya manipülatif bir müdahale değıldi, çünkü TKP beş yıldır semt, işçi ve köy evleriyle, bir süreden beri Kadın

Dayanışma Komiteleriyle, Patronların Ensesindeyiz ile mücadelesini topluma yaymak için araçlar geliştiriyordu. TKP'nin korunaklı, steril bir binaya değil, ucu açık bir inşa çalışmasına ihtiyacı vardı. Ortaya çıkması hedeflenen yeni yapı ise TKP'nin araçlarına bir yenisini eklemekten öte anlam taşıyordu: Sosyalist cumhuriyetçilik, karşıdevrim koşullarında, topraklarımızın diğer cumhuriyetçi geleneğine samimi bir el uzatıyordu. Cumhuriyetçi bir halk cephesi kurulmalı, sosyalist veya değil, tüm cumhuriyetçiler siyasal bir platformda buluşmalıydı.

Bu sürecin gerilimsiz yaşanmasını beklemek sağlık olur. Elbette farklı siyasal ve ideolojik akımların, örgütlenmelerin arasında uyumsuzluklar da olacaktır. Ancak gerilimden huzursuzluk değil ortak üretim çıkartmak zorunludur. Bu ise ancak bileşenlerin özgürce tartışacağı, değişim yaşamaktan korkmaksızın girecekleri bir yol olabilir.

AMAÇLADIKLARIMIZ, GERÇEKLEŞENLER, BEKLEYENLER

O halde artık THTM'nin amaçladıklarını, nelerin gerçekleşip nelere sıra veya zemin gelmediğini daha somut olarak sıralayabiliriz.

Birincisi, THTM bileşimi ülkenin "her köşesinden" oluşmadı. Aradan geçen bir yılda yaygınlaşma açısından belirli bir mesafe kat ettiğimiz net olarak söylenebilir. Ancak Türkiye gibi büyük, siyasetin hızlı aktığı, sürprizli ve savaş dâhil risklerin yüksek olduğu bir ülkede kat ettiğimiz mesafeden memnuniyet duymak mümkün değildir. Buna ek olarak, "yapabileceğimizin en iyisini yaptığımızı" da iddia edemeyiz. Yani THTM hem arada geçen sürede temsil ettiği yerellikleri çoğaltabilmeliydi, hem de delegasyon gerçek bir toplumsal temsiliyet vasfına yakışacak ölçüde yaygın mücadelelere önderlik edebilmeliydi.

İkinci olarak, bu eksiklikte genel siyasal gündemin THTM'den yana olmayışının

payı az değildir. Ocak ve Nisan genel kurullarının arasında ülke son derece önemli bir seçime sahne olmuştur. 31 Mart yerel yönetim seçiminin “öznesi” olmayan THTM bu zaman aralığında tabir yerindeyse, boşa düşmüştür. Ancak bu öngörülebilir durumdan kaçmak ve THTM’nin kuruluşunu ertelemek daha büyük bir yanlış olurdu. THTM’nin bir an önce varlık kazanması gerekiyordu.

Üç; THTM cumhuriyetçilerin özgürce tartışmasının platformu olsun istedik. Buna alışık olduğumuzu ise söyleyemeyiz. Cumhuriyetçilerin birbirlerini karşılıklı olarak “hayalci” veya “düzen içi” olmakla eleştirmeye meylettiği uzun bir geçmişten sonra yan yana gelmek ve birlikte karşıdevrimi eleştirmek zor olmayabilir. Ama üretken bir tartışma platformu kurmak ve pozitif önermeler, devrimci müdahalelere temel oluşturacak gelişkin ortaklıklar üretmek o kadar kolay olmayacaktı... Dolayısıyla THTM üyeleri değil, ama söz konusu toplumsal ittifak girişiminin alıcısı olması beklenen daha geniş kesimler ve

kurumlar genel olarak bir süre “bekleyip görme” tutumunu benimsemişlerdir. THTM samimiyetini ve üretkenliğini göstermek durumundadır. 2024 boyunca bunun büyük ölçüde gerçekleştirildiğini söyleyebiliriz. THTM paylaşımcı ve demokratik bir işleyişe sahip olmuştur. Seslenilen kesimlerin kapısı her düzeyde çalınmıştır, sürekli davetkâr olunmuştur. Bu ısrar sürdürülmelidir ve karşılıksız kalmayacağına güvenilmelidir.

Ancak *dördüncü* olarak son değindiğimiz sorunun teknik veya üslupla ilgili olmadığını not etmeliyiz. Cumhuriyetçileri birleştirecek ortak payda THTM ilkeleri olarak ortaya kondu: Emekten yanayız, kamucuyuz, sömürüye karşıyız. Bağımsızlıktan yanayız, yurtseveriz, emperyalizme karşıyız. Laiklikten yanayız, dinselleşmeye karşıyız...

Ancak püf noktası, bu üçlünün birbirine eklenebilen, dolayısıyla mantık gereği eksiltilebilecek ayrı başlıklar olmadığıdır: Emperyalizme karşı olmadan laik olunamayacağı gibi, laikliği orta sınıfların

yaşam tercihi sayarak emekten de yana olunamaz. Yakın tarihimiz işçileri, yoksulları gericiliğin doğal tabanı sayan yanlış laiklik örneklerine sahne olmuştur. Milli çıkarlar demagojisinin peşine takılan ve emperyalizm karşıtlığını Türkiye'nin emperyalist olması dileğine bağlayan yurtseverlere rastlanabilmektedir. "İlle özelleştirilecekse bari yerli şirketin olsun" yaklaşımı kamuculukla bağdaşır mı? Öte yandan, solculuğun liberal etkilere açık olduğu uzun bir zaman diliminden geçildiği ve bunun diğer kesimlerde kaygı veya güvensizlik uyandırdığı da gerçek. TKP ile ilgili değil, ama solda "işçilerin vatani yoktur" söyleminin yurtseverlik karşıtı bir algı yaratmasına rastlanmıştır. Cumhuriyeti yeniden kurmak gibi dev bir tarihsel hedef, ilkelerimizin birbirini koşulladığı, organik bir bütün oluşturdıkları güçlü bir ortak temel üzerinde mümkün olabilir. Böyle bir organik bütünlük, düşünsel olarak geliştirilebilir elbette; ama politik bir varlık haline gelmesi ancak somut ve detaylı tartışmaların, etkileşimlerin ve toplumsal mücadelelerin sonucu

olacaktır. Ortadoğu sorunları, yeni-Osmanlıcılık, Kürt sorunu, göçmen sorunu gibi, en güncelleri hemen akla gelen bir dizi somut başlıkta “üretmek” ve “birlikte mücadele etmek” durumundayız. THTM henüz bu üretim ve mücadelenin öznesi haline gelmiş değildir.

Beşincisi, THTM’nin açtığı kimi mücadele başlıkları toplumun çıplak gözle görünen gündemlerine denk düşmüştür. Aydınlanma seferberliği ve bir dizi yerel çalışma bu kapsamda örnek oluşturuyor. Ancak NATO’ya karşı mücadele başlığı bundan farklıdır. Cumhuriyetçi kesimlerde, THTM’nin yakın temas alanında dahi “nereden çıktı” sorusu akla gelmiş, kısmen dile de getirilmiştir. Bu algıya teslim olunmayacağı açık. Zaten NATO başlığı geniş bir kamuoyuna seslenme olanağının yakalanması için de iyi değerlendirilmiş oldu... Sonuç olarak, THTM en kolay algılanan, halkın harekete geçilmesini arzuyla beklediği başlıklarda da, yüzeyin altında kalan gündem maddelerinde de daha atak olmalıdır.

Ancak *altıncı* nokta olarak, bu ataklığın örgütlenmenin yaygınlaşması ve derinleşmesine bağlı olduğu unutulmamalıdır. Nisan'daki 2. Genel Kurulda alınan yerel meclisler kurma kararı hayata geçirildi. Ama kast edilen bir elin parmaklarını biraz geçen sayılar olamaz. Henüz yolun başlarındayız. Bu başlıkta yerel meclis faaliyetinin güçlü bir içeriğe sahip olmasını, ilk adımların sağlam olmasını tercih ettik. Örgüsü zayıf, yüzeysel bir yaygınlaşmanın, THTM'yi değersizleştirmesi tehlikesi bertaraf edilmeliydi. Şimdi yerel meclislerin ve temsilciliklerin çoğalacağı, belki bir yerel meclisin mahallelere doğru kök atacağı dinamik bir döneme girmeliyiz.

Yedi; yerel meclislerimiz en kolay ve hızlı genişleme kanallarını yine yerel sorunlardan hareketle açabiliyorlar. Ancak THTM ülke çapında politik ve ideolojik koordinatlara sahip bir harekettir. Yani yerelliklerin toplamı THTM yapmaz...

Dolayısıyla yerel meclislerimiz ve temsilciliklerimiz merkezi politik açılımları kitlelere taşıyacak temel organlar olmalıdır. El atılan ve mücadele konusu haline getirilen her bir tekil yerel sorunun da ülkenin geneliyle bağlantısını kurmak gerekir. Bu kapsamda pratiğimizde genel politikanın geri durduğu bir yerelci apolitizm sapmasından söz edilemez, ama 2025'te "cumhuriyetçilerin cephesi" esprisinin daha özenli biçimde kurulması ve gösterilmesinde yarar vardır.

Sekiz; gündemlerin "kendiliğinden bir akışı" kuşkusuz vardır. Bir hareket, bir merkez olmayı amaçlayan THTM ise kendiliğinden akışa teslim olmamalıdır. Yoksa değiştirmek istediğimiz toplumsal durum bizi biçimlendirmeye başlayabilir.

İki zıt örnek vereyim. İşçi sınıfı kendini hissetmek ve topluma hissettirmek konusunda bariz biçimde geri bir konumdadır. Madem öyle, THTM emekçilere iradi olarak uzanmalıdır.

Öğrenci gençlik ise -verili durumda bir toplumsal veya örgütlü hareket olup olmadığı ayrı- doğası gereği kendini hissetmek ve topluma hissettirmekte çok daha avantajlıdır. Türkiye’de böyle bir gelenek de var... Öğrenci gençliğin THTM’yi bir ihtiyaç olarak tanımlaması kendiliğinden ortaya çıkmazdı. Şimdi 2025 delegasyonunun yenilenmesi sırasında öğrenci inisiyatifleri oluşturulması ve bunların THTM çatısı altında buluşmaları çok önemli bir adım olmuştur. Bu, gençlik hareketinin yeterince yükselmediği bugünkü koşullarda birçok yerellikteki birikimin aslında “toplumsal bir karakter” taşımadığına dikkat ederek hayata geçirildi. Örgütsel kabına sığmamaya başlayan, hedeflerini büyüten bir gençlik dinamiği THTM’nin parçası olmalı, enerji katmalı ve enerji almalıdır.

Dokuzuncu nokta olarak, bir diğer önemli bileşene, sanatçılara işaret edilebilir. NATO kampanyası küçük bir hatırlatmayla ortaya bir dinamik çıkarmıştır. Uluslararası boyut

kazanan resim ve karikatür sergisini, iletişim emekçilerinin basından “NATO manşetleri” sergisi ve Filistinli ressamların sergisi izledi. İncirlik yürüyüşünün bir şarkısı oldu... Bu eylemli örnekler sanat emeğinin cumhuriyet kavgamızın etkili bir taşıyıcısı olabileceğini gösteriyor. 2025’te bu kulvarın çok daha genişlemesini sağlamalıyız.

On; Aralık ayında yapılan seçimli toplantılar bir yıl önceki kuruluş buluşmalarından farklı oldu. 2023 sonlarında kitlesele buluşmalar amaçlanmıştı; coşkunun önemli bir kaynağı anlamlı sayıların, özenli bir “etkinlik organizasyonunda” yan yana gelmeleri idi. Bir yıl sonra yol haritası çok daha belirgindir ve sayılar ve organizasyondan daha önemlisi, “bileşimlerin niteliği” olmaktadır. Kuşkusuz bir dizi toplantı arasında daha az iyiler, hedefinin altında kalanlar olabilir. Ama coşku, kaynağını, herkesin gözünün önüne getirdiği somut hedeflerden almaktadır artık. Bu

betimlemenin başlığı olarak bir “THTM bilincinin” gelişmesinden söz etmek yanlış olmaz.

On birinci olarak gözden kaçabilecek bir diğer önceliğimizi hatırlayalım.

THTM örgütlerinin çeşitli çalışmalarda başka ilerici kurumlarla birlikte imza attığı örnekler oldu. Cumhuriyetçi bir cepheleşmenin nasıl biçimleneceğini reçeteler değil pratik gösterecek.

Bu süreçte dernek, sendika, bir parti kurumu, yerel bir oluşum vb farklı yapılarla THTM’nin adının birlikte anılması, giderek geniş kesimlere ortak mücadelenin önemini ve anlamını aktaracaktır. Henüz hızlanabileceği kadar hızlanmayan, şu ana kadar yaptıklarımızın çok ötesine geçmeye aday olan Aydınlanma Seferberliği tam da böyle kurgulanmıştır.

Son olarak, yine belli bir mesafeden hissedilmeyebilecek bir açığımız var ki, bunun giderilmesini ikinci yıla devrediyoruz. Önemli bir anlam yüklediğimiz komisyonlarımızın

faaliyetinde belli bir standardı yakalayabilmiş olmaktan uzak kaldık. Bileşimlerle ilintisi çok çok zayıf olan bu sorunu esasen THTM'nin iç örgütlülük ve dinamizminin henüz arzulanan düzeyde olmamasıyla açıklayabiliriz. Kuşkusuz çözeceğiz. Yurtsever ve devrimci hareketimiz sahip olduğu politik üretim kapasitesini hayata geçirecek.

Türkiye Halk Temsilcileri Meclisi kuruluşunda kaydedildiği gibi bileşimini güncelliyor. Bu bir formalite değil, bir ihtiyaç. Bizimki gibi bir ülkede bir yılda yeni bileşim ihtiyacının kendini hissettirmemesi bir zaaf olurdu.

Ülkemizin bir alt üst oluşa yaklaştığını söylemenin haber değeri yok... 2025'te THTM'nin bu sürece güçlü biçimde müdahale etmesini hedefliyoruz.

Bir yıl sonra ülke çapında ve yerelliklerde THTM'nin kazanacağı ağırlığın da haber değeri olmayacak. Alt üst oluşu tarihsel bir hesaplaşmaya dönüştüreceğiz. Ülkemizi gericiliğe, sömürücülere

teslim etmeyeceğiz. Cumhuriyetimizi bir daha yıkılmayacak sağlamlıkta yeniden kuracağız.

SURİYE'DEKİ İKTİDAR DEĞİŞİKLİĞİ FİLİSTİN'E NASIL YANSIYACAK?

MURAT AKAD

TKP Parti Meclisi Üyesi

Suriye'de emperyalizmin planları doğrultusunda cihatçıların iktidara gelmesinin bütün Ortadoğu'da, hatta daha geniş bir bölgede yansımaları olacak. Hiç kuşkusuz bu gelişmeden ilk elde kazanımla çıkan taraf emperyalizm ve elbette onun doğrudan bir parçası olan İsrail. İsrail böylece kendisine uzun süredir hasım olan Baas iktidarından kurtulmuş oldu. Suriye'nin askeri ve sivil altyapısına kısa sürede büyük zarar vererek Suriye devletini kötürümleştirdi. 1967'den bu yana işgal altında tuttuğu Golan tepelerinden Suriye içlerine doğru ilerledi. Kuneytra ilini de işgal ettikten sonra Şam'a 20-25 km kadar yaklaştı.

Suriye'de iktidarı kaybeden Baas Partisi, çok uzun bir süredir İsrail karşıtı bir konum benimsemiş ve Filistinli direniş örgütlerinin Suriye'de üslenmelerine izin vermişti. Gerek devrimci Filistin

örgütleri gerekse son dönemde direnişte öne çıkan İslamcı örgütler yıllardır bu ülkede konumlanmış durumdaydı. Ayrıca çok sayıda Filistinli yine uzun süredir Suriye’de göçmen olarak yaşıyordu.

Filistin Halk Kurtuluş Cephesi, Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi gibi devrimci örgütlerin bu ülkedeki varlığı, iktidar değişikliği nedeniyle tehlikeye girdi. HTŞ, bu örgütlerin bulundukları kampları terk etmesi gerektiğini belirtti.

Bir dizi Filistinli direniş örgütünün 7 Ekim 2023’te giriştiği El Aksa Tufanı Harekâtına karşılık İsrail’in başlattığı ve soykırıma dönüşen katliamlara, Filistin direnişinin yanında Lübnan’dan Hizbullah da yaptığı çeşitli saldırılarla karşılık verdi. Hizbullah’ın lojistik desteği büyük ölçüde Suriye üzerinden sağlanmaktaydı. Suriye’deki iktidar değişikliği bu kanalı tamamen kapatmış oldu. Böylece Filistin direnişi önemli bir destekten mahrum kaldı. Ayrıca Lübnan’da varlığını sürdüren Filistinli devrimci örgütlerin de bu tablodan olumsuz etkilenmemeleri

mümkün değil.

Bütün bu olgular Filistin'in bir tür izolasyona maruz kalacağına işaret ediyor.

Bir başka önemli nokta, son dönemde Filistin direnişinin ön planında yer alan Hamas'ın, Suriye'nin yenilgisi ile birlikte, bir süredir yakın olduğu İran yönetimi ile arasındaki mesafeyi açmaya başlaması. Hamas, daha önce olduğu gibi yüzünü İran'dan Türkiye ve Katar'a dönüyor. Dolayısıyla Filistin direnişinin 7 Ekim 2023'ten bu yana devam eden evresi bir anlaşma ile yakında kapanacak gibi görünüyor.

Öte yandan, Suriye'deki iktidar değişikliğinin ardından Filistin Yönetimi, İsrail işgali altındaki Batı Şeria'da, "Vatanı Koruma" adını verdiği bir kampanya başlattığını duyurdu ve direniş unsurlarına karşı operasyonlara girişti. İsrail'le eşgüdüm halinde yürütüldüğü anlaşılan operasyonlar, özellikle Cenin kentinde ve buradaki

mülteci kampında yoğunlaştı. Filistin Yönetimi amacının, abluka altına alınan Cenin kampındaki “suçluları yakalamak” ve buranın Gazze benzeri bir savaş alanına dönmesini engellemek olduğunu savundu ve Cenin’deki direnişçileri “İran yanlısı ve paralı asker” olmakla suçladı. Direnişçilerin Filistin Yönetimi’ni zayıflatmak isteyen İsrail aşırı sağına yardım ettiğini söyledi. Cenin kampında Filistin Yönetimi’nin otoritesine izin vermeyerek “Gazze, Lübnan ve Suriye’nin yıkımına neden olan dış güçlerin amaçlarına hizmet ettiklerini” vurguladı.

Filistin Yönetimi, “aranan” kişilerin teslim olması ve silahlarını teslim etmesi çağrısı yapmıştı. Ancak bu çağrı ile birlikte direnişçileri ya da kampı İsrail işgal güçlerinden koruma konusunda herhangi bir adım atılmadı. Bu nedenle direnişçiler ve kamp sakinlerinin çoğu Filistin Yönetimi’nin çağrısını reddetti.

Cenin kampı geçmişte defalarca İsrail’in hedefi olmuştu. Kamp, 7 Ekim 2023 sonrasında da 80’den fazla kez İsrail

güçlerinin saldırısına maruz kaldı. Bu saldırılarda 220'den fazla Filistinli katledildi ve binlercesi yaralandı.

Bu kez Filistin Yönetimi'nin hedefi olan kampa yönelik operasyonda biri 13 yaşında bir çocuk olmak üzere 3 Filistinli yaşamını yitirdi. Çok sayıda direnişçi yaralandı. Bazı direnişçiler tutuklandı. Bu yazı kaleme alındığı sırada Filistin emniyet güçlerinin operasyonu sürüyordu.

Filistin Yönetimi'nin kurulmasını sağlayan ve 1993'te imzalanan Oslo Anlaşması'na göre Filistin Yönetimi ile İsrail arasında güvenlik koordinasyonu yapılıyor. Buna göre Filistin Yönetimi İsrail'e yönelik silahlı direnişle ilgili bilgileri bu ülkeye vermekle yükümlü.

Gazze'de süren savaşın sona ermesi için bir anlaşma sağlandığı takdirde, Filistin Yönetimi, otoritesinin burada da hayata geçirilmesi için çaba harcıyor. Gazze uzun süredir Hamas'ın kontrolündeydi. Öte yandan İsrail hükümeti, direnişçilerle

mücadele etmek konusunda Filistin Yönetimi'ne güvenmediğini söylüyordu. Cenin'e yönelik operasyonun bu "güveni sağlamak" amacıyla düzenlenmiş olması ve Filistin Yönetimini'nin bu şekilde elini güçlendirme çabası içinde olduğu anlaşıyor. Ancak çatışmaların sürmesinin Filistin'de bir iç savaşı tetiklemesi olası.

Aslında bu operasyonun zemini 7 Ekim 2023'ten öncesine dayanıyor. Batı Şeria'daki Cenin, Tulkarim, Balata, Askar, Şuafat ve başka bazı kamplar İsrail'in baskınlarına hedef oluyordu. Bu dönemde ABD'nin müdahalesiyle Filistin Yönetimi olaylara dahil oldu. Mart 2023'te Ürdün'ün Akabe ve Mısır'ın Şarm El-Şeyh kentlerinde toplantılar düzenlendi. Akabe'de yapılan ve İsrail ile İbrahim Anlaşmalarına imza atmış olan Arap ülkelerinin tamamının yer aldığı toplantıda ABD'nin Fenzel Planı masaya geldi. Plana göre Ürdün'de ABD gözetiminde eğitilecek olan 5 bin Filistin emniyet görevlisi, Filistinli direnişçilerle mücadele edecekti. ABD temsilcileri

İsrail ile Filistin Yönetimi arasında yapılan toplantılara katılacak ve Batı Şeria'daki İsrail askeri faaliyetleri azaltılacaktı.

Ancak 7 Ekim 2023'te El Aksa Tufanı harekâtı bu süreci baltaladı. Yakın zamana kadar bu plan yürürlüğe giremedi. Suriye'deki iktidar değişikliği planın yeniden yürürlüğe konması için bir olanak yarattı.

Cenin'de saldırıya maruz kalan Filistinli direnişçilere göre Filistin emniyet güçlerinin elinde, yeni edinilmiş olan ileri teknolojili askeri ekipman var. Saldırıların Batı Şeria'daki diğer kamplara ve daha sonra, direnişçilerin etkin olduğu Lübnan ve Suriye'deki Filistin kamplarına sıçraması da mümkün.

Filistin Yönetimi'nin Cenin kampına yönelik operasyonunun devam etmesi üzerine, Filistinli direniş örgütleri birlik çağrıları yaptı. Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi, Filistinliler arasındaki çatışmaların durdurulması, Cenin kampı üzerindeki ablukanın kaldırılması,

toplumsal diyalog başlatılması ve bütün Filistinli siyasi güçlerin üzerinde anlaştığı Pekin Bildirgesi'nin hayata geçirilmesi gerektiğini belirtti. Hamas, İslami Cihad ve Filistin Halk Kurtuluş Cephesi ortak bir açıklama ile siyonizme karşı yürütülen direnişin meşru olduğunu, Cenin üzerindeki ablukanın kaldırılması gerektiğini, Filistin Yönetimi'nin ülkenin birliğini tehdit eden girişimlerden uzak durması gerektiğini belirterek, ABD planlarının reddedilmesi, ulusal uzlaşının sağlanması, Filistin toplumunun tüm bileşenleri içeren bir üst komite kurulması ve İsrail işgaline karşı kapsamlı bir direniş programının uygulanması çağrısı yaptı.

Filistin direnişini etkileyecek bir başka unsur, uluslararası kamuoyunda yaşanan gündem kayması. 7 Ekim'den bu yana, özellikle Batı ülkelerinde Filistin halkına yönelik soykırım büyük bir tepki çekmiş ve milyonlarca insan sokaklara dökülerek Filistin'e destek vermişti. Bu destek halen devam ediyor. Ancak yine özellikle Batı kamuoyunda

Suriye’de yaşanan gelişmelerle ilgili kafa karışıklığı yaşanıyor ve Arap Baharı adı verilen sürecin başlarında Suriye ile ilgili oluşturulan emperyalist referanslar kabul görüyor. Bunun Filistin’e olan desteği, en azından bir ölçüde olumsuz etkilemesi şaşırtıcı olmayacaktır.

Bütün bu etmenler, Filistin direnişinin önünde zorlu bir dönem olduğuna işaret ediyor. On yıllardır bütün dünyadaki devrimcilere moral kaynağı olan direniş, yeni açılımlar geliştirmek zorunda. Bize düşen de bunun yapılabilmesi için uluslararası dayanışmayı sürdürmek; 14. Kongre’nin siyasi raporunda da belirtildiği gibi, Ortadoğu’daki devrimci güçlerin yeniden ayağa kalkması için üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmek.